

GIÁ BẢN

DONG-PHAP - NGOAI QUOC
Mỗi năm - 1920 6.500
Nhìn tháng 2.00 3.50
Nhìn tháng 1.00 2.50Mua bài phát triễn của trang
Thứ và mua bài phát triễn của M. TRUNG
DONG-PHAP - Xã dâng quang của
tất cả người thương nghiệp trước

TIẾNG-DÂN

Chu-nhien-hanh-Che-hoi
HUY KHU - THUC - KUANGQuân-đi
TRAN-DINH-PHIEU

NHỮNG ĐỀU NỀN CÀI LƯƠNG TRONG VIỆC TÒ TỤNG CHO DÂN TRUNG-KỲ

Từ khi xứ Bắc-kỳ thi hành luật mới đến giờ, nhân dân Trung-ky e mong mỏi sẽ nhất thi đồng nhân như anh em ngoài Bắc. Tuy trong xư cung có người không hoàn nghênh cho làm là vì hoặc sợ giảm mất thi-lực của quan hành-chinh, hoặc chưa quen cai y chỉ hiến-pháp ở Thái-tây đem sang; nhưng số người ủy-ván thuộc về số ít. Ký Hội-dông Đại-biều nam ngoài, trong mấy đều yêu cầu viện đại biểu đã đồng tình lấy đều xin sửa đổi pháp luật làm đều yêu cầu quan trọng thứ nhất. Hội-dông nam này cũng còn nhắc lại điều yêu cầu ấy; cứ do mà xem thí biết dư luận trong xư cũng đều biếu đồng tình như thế cả.

Mời đây trên báo này đã đăng một bài của ông Đàm-sơn nói về vấn đề ấy, chắc Chính-phủ Bảo-hộ cũng đã hiểu thấu long nguyễn-vọng của dân trong xư mà nghĩ đến việc cải-lương lớn lao ấy rồi. Nay mai chính-più sẽ hỏi ý kiến Nam-triều, mà ngày hội-dông soạn luật mới lập ra ở trong xư này cũng không phải là ngày xa lâm vậy. Cả một đều ta nên biết là công việc làm luật, không phải là một công việc dễ dàng, tức như bộ luật thi hành ở Bắc-kỳ ngày nay, mà hội-dông làm luật phải thảo luận trong 7 năm mới song, thì dù khi chính-phủ Bảo-hộ Trung-ky, có bắt đầu nghị luật mới ngày từ giờ, mà ngày lạc thành, cũng phải đợi đến 5, 6 năm nữa là ít. Trong thời gian 5, 6 năm nữa, những cái đều bất tiện cho dân trong việc tố-luong không le cư dè thê mà nhìn hoài! Cứ lấy những đều đại bất tiện mà cần nhắc, đều gi là tội khẩn, phải nên làm cải-lương ngay, thiky gú co lim ra được hai đều sau này:

I - Việc dân nộp tờ khai, hoặc nộp đơn kêu việc gì, cách sinh nhai một ngày một khó, cái thi giờ của dân phải một ngày một giờ, cái thi giờ di nộp tờ khai, hoặc nộp đơn, là cái thi giờ không iết lời gì cho việc kinh-te, chỉ vì không di không được mà phải di. Thế mà có khi cần cái tờ khai lâu quan, chye mãi được lúc quan co ra khách (bên phần nhiều là quan hay mặc việc may việc khác, hoặc ở nhà mà mặc cho mặc giac van van) đưa cái đơn vào mà lại co khi quan e vứt đi

mãi. Điều đó tưởng cũng là đều không thể cho là không trái lẽ. Ông I làm một cái tờ khai, hoặc

một người học trò thi làm một bài thi. Bài thi dù hay dù dữ thế nào, quan trường cũng phải cần; hay thi đậu, dù thi hỏng, là phản sự của người thi, cho đều quyền có phạm trường qui di nữa thì cũng mặc họ, họ làm họ chịu, có khi nào quan trường vát quyền của người thi thi không? Người nộp tờ khai mà không hợp lẽ, thi quan cứ lời lẽ trong tờ khai rồi chiếu luật mà trị tội. Người nộp đơn mà không phải, thi khi quan xét ra hoặc vu không, thi làm tội vu không, hoặc vò-lý thi bae mà tiễn an dì, có khi nào tờ giấy mời đưa vào chưa đọc, mà dà xúi ngay hay sao? Vậy xin từ nay hê dân có đều gi phải nộp đơn, hoặc nộp tờ khai, thi cho gọi cách bảo-dám (Recommande) đến huyễn hay phủ, nhận đơn thi vào sò đơn rồi theo trong đơn mà xét. Có người sợ rằng: ở nhà quê không tiện gởi như thế, có di xuống tinh hoặc tới một sở bưu chính e phiền dân; nhưng cứ như nói khô khẩn bay giờ mà làm cho quan nhận được đơn, lại đến khi quan phê rồi mà làm cho cái đơn vào được tay người phản việc, thi tốn kém cũng không phải là ít, mà co khi bị bị nhục nra. Vậy thi nếu cho dân được gởi bảo-dám, chắc dân sẽ lấy làm hoan nghênh. Lệnh ấy truyền cho dân biết.

2 Ngày xú kiện không định là ngày nào. Khi đã di kiện hoặc bị kiện, nguyên và bị đều phải chịu chục mất công. Khi co nguyên thi không co bị, khi co bị thi không co nguyên, co khi nguyên bị dù ma con thiếu người chứng lá. Vậy từ nay xin trong tờ trát quan đối co định, ngày định giờ, để cho nỗi những người co can đều việc đó, đều phải xếp đặt việc nha, để ngày ấy cho co một o công so, phong, khi quan nói không thất ngay, thi những người bị đối co the không iết được. Co người sự rằng: ở Trung-ky quan hành-chinh cũng quan tu-phap là một ông, muốn thi hành đều này, thi phải đợi co quan di - thảm người. Nau mới được. Song việc đó cũng co cách bò, cưu. Nếu đến ngày xú kiện mà quan co viett phải di nơi khác, thi

VĂN VĂN

Tiếng Dân

anh em Nam Bắc khôn xá giàu,
Lòng lòng mà nghe máy tiếng dân.
Nhà rách vách riết ráu lái thuỷ,
Còn cao gạo kem nơ thêm nần;
Quảng tiếng xuồng biển

Vac hanh len rang
Buon hanh phuong xa khong the
[cucuc]
Thoi thoai den the het lam an.

Vịnh Ông Táo

Thien quan the cung suc tri phong.
Chuc chuong lam chi giua cuong dong.
Noi gao lo toan ngay se hoang.
Hai dong liem lap bura ngay trong.
Oai quyn trong xoi vui chi do,
de nea tren dau ci biет khong?
Lanh doi vien doi so ngam mieng.
Nuc cuoi xi co dat nen ba ong.
TANG-PHUC-PHU

Cái thuyền

Cai kiep sanh ra o dya voi.
Quan bao vao long lai ra khoi;
Tha ho giuong to lieu theo mire.
Nau ke cong lao cot voi nguoi.
Hoai giang hoa deu ban co,
Kien trinh tieu thanh co trii soi.
The giang ai ke tri am da.
Khong nuoc thoi thoi hec ngoc xuoi.

Đề ảnh

Goi mai sao oig chung ngat dia.
The ma cung chiu tieng may rau.
Trai in goi cu kinhhoan tay re.
Lang to la cam ngau mlenh tra.
Bieng ngam be dia ngar mat kh.
Buon nghe non nuoc ngoanh tai tra.
Muon dem chuong trong truy hon lai.
Muoi mat ong nhin cuoc A Au.
Tue-Nuc

BẢN BÁO KHÔI SỰ

Các ngài mua báo trong hạn ba tháng, nay đã hết hạn, vậy ngài nào có mua hạn khác, xin gởi thư cho biết.

Bản báo mới xuất bản, được thu và giấy thép của đồng bào gửi về, kể thi mua năm, người thi nhận bao lì. Bản báo rất lấy làm cảm ơn, và cũng thi theo thận tình mà gởi cho em cù. Nay đã hơn hai tháng rồi, vậy ngài nào chưa trả tiền xin mua mua gửi về cho bản báo dặng tiền việc sô sach, các ngài đã có lồng chiếu cố đến bao bao, xin hieu cho rằng bao hao lùk k'oi dầu tram deu con duong chat hep, xin dung de phien nha bieu dien loi hoi thi bao bao rất lấy làm cảm ơn lâm.

TIẾNG-DÂN

quan cũng có thể liệu trước mà trien một ky nra, hay là hai ky, miễn ràng trien ngày lại co một co chinh dang, thi khi nao dân giám phản nàn!

Nói đến hai điều này chắc các quan hành-chinh hiện thời cũng có nhiều ngài phản đối, nhưng xin các ngài biết cho rằng: làm quan là có trách mưu lợi ích bệnh cho dân, cái gì lợi cho dân thi không đợi ai xui due minh cũng nên làm, mà cái gì bệnh cho dân thi dù có người van lạy minh giữ minh cũng đừng nên giữ.

Hồ-khé

TẠP-LOẠI

Phong-tục Âu-Mỹ

Xe ngựa, và xe điện, xe hơi

Ở hênh Âu-mỹ, các cơ quan giao thông, như xe ngựa, xe điện, xe hơi, đều rất phát đạt, họ không có người kéo như ở Á-châu ta, họ cho dài người đồng-dâng với vật như thế, là một điều rất trái công-lý, trái nhân-

Xe thông-dụng nhất ở Âu-mỹ là xe ngựa, những nhà sào-phủ, đều mày cung có xe ngựa. Những nơi đô-hội, xe ngựa, xe điện qua lại thừa tài hành khách một tuyển-lộ nhất định.

Những nơi xe ngựa chạy khi trước, bây giờ dùng xe điện xe khí.

Ở thành Hán-nhì-Lôi-ba Đức và ở thành Luân-dôn hênh Anh, xe hoa, xe ngựa và xe hơi xe điện nhiều không xiết. Người nguy-xe chỉ lo ván chuya xe di, không bao giờ sach hoi tien xe của thura khach, mà thura khach vẫn nộp giá theo số nhat dinh, chung keo chut nón. Người b ion xe tin o lung dire-ngaia của thura khach, thura khach biết tự qui trọng không chịu làm điều biền-lan li-mat.

Trong xe đã sẵn có già đơn và kim-hâm, thura khach luc xuong bo tien vao kim-hâm, người nguy-xe không chuy xem khách có trả tiền hay khon. Những người cung di một xe, biết nhau hay không biết nhau, cũng đều pui gìn lè nghi cần thận, không đâm làm đều gi khi chon cho người canh minh sinh chan. Như luc moi vao, nhân nguy-xe con it, nén moi minh chiem chob hai nguy-xe, song khi co nguy-xe khach loi, thời-dung day nhuong ngay.

Người nguy-xe thời rất yêu con ngaya, không khi nào nguy-dai. Nếu dap daob ngaya qua, thời doi voi xai-hoi cho là moi đều rat sy-nhuc. Ngaya tuy la mot loai suc-sinh song cung lay ai-tinh ma dai no. Cho neda ngaya chay may giu may dam da co qui-luc nhat dinh; lai phai nuoi ngaya theo phap ve siah, như thi thoi nong nuc thuong co mot cai gi tham nước deo tren no.

Thura khach da vao xe, thời bao nien do trong xe đều co nhu của nha, không dam lam ban, như khi hut thuoc, theo giu cho tan khiet roi vao xe. O trong xe khong clam nhieu dom không dam hì mui.

Nói tóm lai, da vao nguy-xe my su thanh-khet lam dan, những do bay o day, den lui y ai-bo, không co lam việc gi lon hoi den.

Đoc - ng là hau bay bac ve duong kinh te rat la quan he. Nhieu nguy-xe diet gur gin, không lam ton hai den xe, t'oi chub xe it ion bien tu bo, khon do ma giu di xe tat xuong va, that la chub xe va thura khach den duoc ly iich.

Xe khí

III

Các nước Âu-mỹ đều lấy đường sắt làm đầu trong mọi co quan giao thông. Ở chỗ nào cách giao thông ấy phải đặt cung chong song ở Tiel-ly-Thi chóng hơn cả. Ở các nước ấy đều làm thiết lõi khap quoc canh, lat cho liên tiếp với thiết lõi các nước khác.

Pham những noi danh-sip thang-dia, đầu dâu cũng có dâng-sat, quidao da rõng, toc-luc lai manh, nên hanh van giao thông rất là tiện lợi.

Thura khach nhieu theo ô chép

dong-xe, lão-uu nam-nu lu-jap

dong-Snow và luân-dong-thé náo,

đều trước sau nhuong nhau, nguy-

giu daon ba con gai cung tre con deu

duong chung - nhau le-ngo ai-dai.

Người hanh ve xe, theo luit tu den

trước sau mà hanh, phan nhieu la

nhung nguy-xe rat manh-tiep tra loi,

thu vao trao doi rat mau, hanh

khach khong phai chiu phiend doi

luoi. Thura khach luc vao xe, den

huong vao nguy-xe, den huong

vao nguy-xe, den huong

(xanh), và đồng-vai thời không. Vì phép xanh-thanh là phép khai khẩn thứ nhất trong Vũ-trụ, nên chi ta phải công nhận rằng thực vật - không-agoan + hơn đồng-vai.

Nếu có chủ + Người lính bón mìn với + Muôn-vai do có nói đến rợn-có không? Nếu có nói đến thì sách làm vậy.

TRUNG-KÝ

VIỆC TRONG NƯỚC

Annam học-dường

Saigon, le 29 Octobre 1927

Càng lời là: M.M. Huynh-dinh-Khiêm, Quach-van-Dau, Lam-quang-Thoi, Le-van-Giai có phần hàn trong i-ti Tu-Bon truong Annam Học-dường;

Xin kính cáo đồng bang: hay rằng chúng tôi đã đồng tinh giao cai-nha truong ấy cho hội quản-lý là ông: Bui-quang-Chieu, Luu-van-Lang, Le-quang-Liem dit Bay.

Chiếu theo tờ hiệp-dường ngày 2 Mars 1927 (cô-ông Nguyen-huynh-Dieu kỵ tên) thi anh em chúng tôi cù theo i-ti giao ước trong tờ ủy-ma thi hành cho đến cùng. Vả anh em chúng tôi không khi nào giao quyền cho M. Nguyen-huynh-Dieu mà dòn chí nhâ truong ấy lại.

Anh em chúng tôi đã lura ba ông quản-ly trên đây là người có danh-vi và có ăn học bằng cấp dù tài đức mà lo việc dạy dỗ con em; chỉ không có khi nào mà nghĩ đến sự giao-truong này cho M. Nguyen-huynh-Dieu cai-quản.

Bên anh em chúng tôi là phần đông mà lại hồn nhiều, 90 ngàn trong một trăm ngàn (100.000 \$), thi cù theo i-ti nhien va luat-le, thi hội Tu-Bon phải theo phần nhiều dòn định mà thi hành.

Còn những lời M. Nguyen-huynh-Dien dò vò các nhai hào và kỵ tên thay mai cho hội Tu-Bon mà định việc dòn hòn quản-ly đều là ông Nguyen-huynh-Dieu tự quyền mà đặt ra cho chúng tôi không nhien biết cái loi ấy và cũng không có cho ai quyền làm các việc ấy.

Đồng-dường kỵ tên dưới đây: Le-van-Giai; Huynh-dinh-Khiêm; Quach-van-Dau; Lam-quang-Thoi.

TRUNG-KÝ
HUE

Cái tham không cung

Hôm 31 octobre, kỵ-sĩ vừa di qua con đường trước cửa Chưởng-Duc, xé nghe tiếng ôn ao, trong các trại lính Annam (Ti-Tam, Hiru-Tar, Hau-Ngu) chẳng rõ chuyện gì, vừa mày cò dòi là tên lính ở trong di ra, hội tham mồi bắt đầu dòi thể này. Nhóm Nam trien con một số tiền dòi chung bốn sáu đồng bạc, may dòi thương với Tua-lý, phát lương cho quan và lính; mỗi đồng bạc tri giá 7 quan 5 tiền. Chiếu theo thời gian ở Kinh-Dòi thi lời mòn đồng được 5 tiền, còn các lính miền ngoài thi lời mòn 1 quan, đòn 2 quan. Vì vậy nên các ông Chưởng-Vé và Quản-Suffield với lính dòi dòi tiền mà phát bạc. Công-las keo và cò con dòn chung mà dòn nà. Dòn các chỗ khác, thi mòn agro-linh dòn 8000 con dòn cho các ông các thay thi chỉ được 6 \$ 50 mìn lính không chịu đòn. May ông mòn ra còi hét lại, dòn da each. Quan thi làm giao, bộ vò nhà, mòn Quan. Đòi thi bay ra, thi tóm lại ban, dòn cho lính chung chung kinh.

Tham-kỵ tên dòn chưa thấy mà đã thấy người dòi danh.

Một người dòi giao mặt

THUA-THIEN

An-cửng-bộ

Ngày 25 October 1927 se lire trát bank sa tu truc-hom Lang-ro (đường Tournane-Hue) khac-hi hành phái thi qua xe-khac-ti phai theo phu-chuyen chay vat hang, thi lai bi may ben o Lang-An-tu (Lang-ro) li-

Trần-Huân, Truong-Cahn, Nguyen-Huu-Nguyen-thuc, Lai-hanh-khach giao-dòi cho mang thi chung no va chay so van-nu, đến khi tau chay roi thi deu chia nhau, người hành khach moi do xo-ly chay, ne-khong lén so-dieu. Nhieu khen-hang-va-di buon-ban phai thi ma-khoc len khoc-xuong. Khi may len ay cuop diet cu-anh-hanh khach do, chung-ong II, lam-viec xe-ha da co-biet-nei ngai da diem-nat-tien Truong-Cahn, mong van-quan-tran, bat-may len ay ma truy-van cho hanh-khach.

Một người hành-khach lai cáo

Mai-lai-dòi-nghie-nu-a, strong-qua!

Bài-sáng 3 November, chuyen ve-vao-Hien, may-thay-tru-e-cac-noi (Tradt, Cao-nai) nhien-le-nghie-dì-choi-Hue-ve, trong-cò-mot-thay, dau-dòi mu-trang, minh-han-ao-hang-tay, cai-hoa-hang-cai-hat, trang-dep-de-lam, lay-van-xe-may, vua-dung-yua noi-chuyen voi-may-thay-hen-canh, noi-leng-tac-nga-he-roc-roc-nhu-nga-chay-khong-tap, long-chieh-hat-to-may-tieng-Annam:

Mai-lai-dòi-nghie-nu-a, strong-qua! may-thay-kia-tra-lon-rang: tha-ha-ma-di-choi-Hue. Thay-la-nga-thi, cuoi-rao-len, xem-bo-dac-t-lam.

Thuong-thuong-tre-con-ur-ma, may-dua-luoi-hieung, hay-trong-den-ngay-nghi, trong-thay-di-vang, dang-co-di-choi, ay-la-loi-hoc-ngay-xua, cho-cach-hoc-hay-gio, moi-tuan-co-mot-ngay-nghie-ma-trong-gio-hoc-cung-co-nghie-xap.

Tru-nhung-dua-nhac-te-thi-khong-dua-nao-ao-ure-khao-khai-ve-su-nghie-cho-lam. The-ma-mot-nha-mo-pham, dung-dua, dam-cung-chung, mo-ung-noi-cau-noi-tri-con: Mai-lai-dòi-nghie-nu-a, strong-qua!

Cu-nut-y-cau-noi-do, thi-mot-thang-ha-muoi-ngay-cu-dòi-nghie-luon, thay-cung-chua-lay-lam-du, cot-la-tien-luong-lanh-du-thi-thoi.

Ngan-thit-tre-con-ma-mo-pham-cho-tre-con, thi-cai-hoc-goi-trong-may-truong-ma-co-phuc-gap-thay-tru-nhu-the, khong-hoi-cung-dao!

Tr. Tr. lai cáo

THANH-HOA

May-lai-to-bay-cung-tam-long-tu-thien-cua-Dong-Bao.

Tinh-Thanh-Hoa-hoi-nay-hinh-nhu-gop-phai-hoc-dan-chen-dac-biet, trong-hai-thang-tron-nay-dòi-say-ra-hai-lan-phong-ha, lam-cho-may-hat-duyen-hai-bi-nuoc-mien-tran-vao, mot-lan-thuy-lao-bi-nuoc-ngaun-chay-trong-lam-cho-may-hat-Thuong-Du-va-Trung-cham-va-giong-het. Ai-la-người-dò-mục-kích-cái-tham-linh-chết-người-bại-cáu-ty, thi-mot-biet-nhung-noi-gom-ghé-thé-tham-thoi-khong-hai-nao-mà-tả-cho-ra.

Vì-thể-nhà-anh-em-chung-tai-ni-lang-khong-danh, moi-dau-nam-lam-don-xin-quan-Cong-su-ban-hinh, lập-mot-hoi-dong-cua-tu, vua-gap-quan-Kham-Su-Trung-kỵ-kinh-quá-tinh-ly, ngai-cung-x-hop/ngay.

Ngày 30 October 1927 chúng tôi có moi-cái-ngroi-cái-giới, hép-tai-dinh-Quan-Long-Duc, co-quan-Chanh-Su, Phu-Su-quan-Ho, quan-Hu, cang-cái-quan-Phu-Huyen, thi-dòi-hoi. Tất-cái-ngroi-cái-giới-dòng-y-lua-za-2, nguo-i-lap-mot-Dai-Ho-Hong. M. D'arier President d'hommes Delegue du President, M. Ton-Thai-Ngoc Vice-President d'hommes Delegue du Tong-Duc va cò M. Bai-Tuong Lan-lan-Giau-Hoi-Dong, M. Nguyen-Trac-lan-Pho-Hoi-Dong, M. Tran-Thien-Kh.lam-Thu-Quy, M. Nguyen-Dinh-Thai-Khanh-Quan, My-huu-Dao-lam-Thu-Kt.

Lai-lap-ta-ha-ten-hoi-dong-de-chuyen-lam-cái-vé-nhà-ti-chore-vé-hat, cuoc-da-long-van-van; con-dòn-việc-quyền-tiến-va-di-phai-hien, thi-tai-27-ngroi-phai-chia-nhan-va-di-mot-chu-de-mong-cho-va-thu-va-phai-dòi-dòi-mai-dòi-le-dòi.

Hèn-nay-ni-nen-quyền-dòi, đã-dòi-bon-hai-nghie-dong, lai-Chinh-phu

hy-cip-100 \$ 10 M. Huyen-Li-van-Ngai (Vinh-Long) cho 1.000 \$ 00. Ông-Le-Trach-Gloeg (Vinh-Long) cho 100 \$ 00, bà-Ho-dong-Thuong (Vinh-Long) cho 100 \$ 00, các-ngroi-dòn-dòi-hoi-dong-nay 30 October 1927 cho 600 \$ 00.

Hoi-dong-con-chor-các-quan-d-a-phuong-set-ham-các-danh-sach-va-tinh-trang-các-nha-hi-hai-the-nao-roi-se-than-hanh-dòn-lan-noi-dòi-cáp-phai-con-sau-quan-don-dòi-hoi-dong-nay.

Chung-tai-dung-ra-lò-chorc-viec-Hoi-dong-nay, tuy-van-het-long-giup-dan-bi-nu, song-lay-tinh-the-tinh-Thanh-là-mot-xu-cung-thuong-chua-phai-dai, nong-dan-chiem-sô-nhieu, mà-nong-dan-phàn-nhieu-là-bi-hai, du-nhiet-tâm-cho-lâm-cung-không-tham-thin-vào-dòn, mong-rang-dòng-hao-trong-tả-tinh, cung-là-ngoai-bắc, trong-Nam, vngi-tinh-dòng-loai-mà-thuong, lì-thiên-dòn-lâm-long-lu-thien-cua-người-Thanh-lâu-nay-cũng-dòi-lung-bò-tiêu-ra-dòn-cúp-bà-con-các-noi-trong-khi-bi-nạn, gap-con-tai-hien-như-dòn-nói-trên-nay, thi-thi-khong-gi-đòi-vì-Dòng-bao-cung-là-khong-phai, vngi-xiu-Dòng-bao-bết-tiên-lâng-phi-bò-ra-ké-it-người-nhieu, cho-nhng-người-pau-dòn-bết-rang-trong-khi-cuc-khi-nói-Viet-Nam-huynh-bach-rách-lanh-dòn-hay-my-nhau.

Và-hoặc-it-hoặc-nhieu-xu-cù-giòi-mandat-cho-quan-Cong-Su, hoặc-quan-Tong-Doc-hoặc-ong-Thu-Quy-hoi-dong-cuu-té-ban-hinh; hoi-dong-chung-tai-cùo-tieng-luc-dòng-các-quy-linh-phuong-danh-các-tu-thien-va-các-công-v...-châm-tuoi-lèu-các-báo-chuong. May-lai-ngay-thuc, xin-Dòng-bao-ug-ti-cho.

Thanh-Hoa, le November 1927
Hoi-Dong-cuu-dòn-bi-lai-va-Thanh-hoa-tinh-cao

Les Secrétaires:
Ngô-thuc-Dich, Thái-khắc-Quan,
Mỹ-huynh-Dao

Câu-truyen-buoi-hom

Một-buoi-hom-vao-khoan-5-giờ-chieu, kygia-cuu-xe-dap-tu-tri-sren-con-duong-cái-thanh-thang-kia, chot-kap-hai-bac-nha-qué, gaudi-2-ganh-vit, thong-thi-thao-chuyen-nhó-chuyen-to, kygia-lóng-tai-nghie, thi-thay-bác-di-truoc-nói-rang: Tôi-moi-dòi-mon-phai-tai, nay-vé-choi-danh-chien. - Vày-anh-phai-tai-ve-món-gi-dâi, noi-cho-tai-nghie-, daudi-gi-anh, lão-ky-uy-nó-dai-quá-nó-cho-tai-50 \$ 00, tôi-lam-bô-ngàn-ngù-khong-lý, sau-án-lai-dòn-thêm-50 \$ 00-thành-ré-minh-vé-100, mà-ngh-dau-lão-ky-ý-còn-mát-dòn-may-ngiùn; minh-duron-100 \$ 00-nghie-cùng-ti-ghiệp-cho-ké-ubg-mang, nhung-thoi, mang-vé-chang-mang-miền-là-minh-lấy-dòn-hai-thi-thoi.

Câu-truyen-dòn-dòi-2-bác-lai-vit-nói-lang-sang-truyen-khác, trời-giờ-lai, kygia-cung-quay-vé. Trong-long-bùi-ngù-không-hieu-là-lão-ky-nào-lai-mát-tiền-ugbin? tên-nào-lai-bi-nong-mang? mì-lam-sao-bóc-lai-vit-lai-dòi-100 \$ 00? Mong-rang-ai-cò-rù-câu-truyen-dòn-lam-om-cho-biet, da-tu-vé-cung.

Mã-giang

NGHE-AN
(Nghie-lac)

Một-lang-cái-luong

Lang-Song-xuan-thuoc-xã-Cam-truong-nay-dòi-cái-luong-dòi-cái-luong-nhieu-lang-giám-ho-tu-cung-lé-dòi-lam-nhung-việc-công-lich.

Nào-lap-truong-hoc, cùp-hoc-bóng-vé-phat-giay-but-cho-hoc-tru-ngheo, lì-dai-cách-canh-phong-nghiem-nhát-chang-khang-gi-chion-thanh-thi-lé-tiêng-phai-thi-mát-nira-cho-may-ngroi-tuân-dinh, mót-nira-bò-vào-tiêng-công-dè-mina-giay-but-phat-cho-hoc-tru-nhà-ngheo. Lai-cù-mua-ho-mua-các-lap-chi-cho-dòn-muon-má-xem.

Uoc-nh-rang-may-lao-kh-c-cung-noi-theo-cái-quang-lang-nay-thi-chắc-rang-và-Trung-ký-ta-cung-có-thay-theo-kíp-các-anh-em-trong-Nam-nghia-Bắc. Mong-lam-uyy!

Xuan-Hong-lai-cao

HATINH
(Nghie-Xuan)

Hoàng đế dà

Ở-làng-Dan-hai, huyện-Nghie-Xuan,

có-mot-ngroi-lai-là-D.v.Thu-trước-thuong-hay-lèn-lèn-lèn-thanh-gi-dòi-trong-khoang-dòn-nam-nay-không-biết-nó-dòng-yêu-thuật-gi-mà-làm-cho-dòn-mây-lòng-gắn-do-như-Dan-hai, Dan-phò, Dan-uyen, Đò-uyen v.v., dòn-mé-hoặc-theo-cá. Nò-mới-lập-mot-cái-bàn-thờ-giò-là-Quê-dòn, chiên-láp-dòi-dòn-dòn-dòn-dòn-luôn-luôn. Đến-nay-móng-7-thang-nâm-năm-nay, thi-tu-xung-rang-vị-Thanh-mùn-nó-dò-phong-cho-và-lam-thuong-mùi-thì-cũng-là-một-sự-là-thát. I-Hội-này-là-hội-Trung-ký-công-thuong-lien-hiep-ván-dinh-là-50.000\$, chia-lam-2000-cô-phàn, mỗi-cô-phàn-2.500.

Chương-trinh-của-Lôi-thì-phien-phure, chung-tai-xu-kè-dòi-hoac, nhay-ky-nghe-thì-sé-chò-lao-các-vài-như-xă-phòng, bạch-lap, Cây-tich-như-crey, dà-thuoc, eac-dò-thu-pham-dung-hòp-v.v., còn-về-thuong-mai-thì-hội-sé-lò-chuc-dai-ly-và-các-hàn-và-mỗi-cuộc-xuâc-càng-nó-là-hu.

Nin-hà-còn-trong-nước, ai-là-người-hữu-lâm-với-vân-dé-kinh-tê-nước-nhà-thì-nên-tán-thanh-cho-hội-này-mau-thanh-lâng-dòn-dòn-dòn-lai

3 - Day-buoi-tin(cours-du-soi); cù-dè-cho-quang-kien-vân, tảng-tri-lu-và-những-ké-tiến-giác-dùc-nhưng-ké-hàn-giác-thoi.

Mong-rang-Chanh-phu-thiet-long-khai-hoa, rồi-dày-sé-cho-phép-hoi-thanh-lap-và-làn-try-cho, thi-dâu-kết-quá-thé-nó, chắc-cũng-có-phàn-ich-thiet-cho-mỗi-người-trong-hai-nay-vậy.

Hút-chi-lai-có

MỘT ĐÉU RÀT LÀ

Ở-Trung-ký-mùn-nay-có-ngroi-nuoc-ninh-rù-dùng-lò-chuc-mot-hoi-và-la-ký-kghe-và-lam-thuong-mùi-thì-cũng-là-một-sự-là-thát. I-Hội-này-là-hội-Trung-ký-công-thuong-lien-hiep-ván-dinh-là-50.000\$, chia-lam-2000-cô-phàn, mỗi-cô-phàn-2.500.

Chương-trinh-của-Lôi-thì-phien-phure, chung-tai-xu-kè-dòi-hoac, nhay-ky-nghe-thì-sé-chò-lao-các-vài-như-xă-phòng, bạch-lap, Cây-tich-như-crey, dà-thuoc, eac-dò-thu-pham-dung-hòp-v.v., còn-về-thuong-mai-thì-hội-sé-lò-chuc-dai-ly-và-các-hàn-và-mỗi-cuộc-xuâc-càng-nó-là-hu.

Nin-hà-còn-trong-nước, ai-là-người-hữu-lâm-với-vân-dé-kinh-tê-nước-nhà-thì-nên-tán-thanh-cho-hội-này-mau-thanh-lâng-dòn-dòn-dòn-lai

Muôn-Hai-lan-tuc-gi-xin-uon-cu-hoac-giúi-thu-cho.

M. Võ-doan-Gia
Industriel à Tournan, đại-quyen-cho-các-hoi-piên-sang-tập

T. K. C. T. L. H. H. H.

NAM-KY
SAIGON

Một-phái-bộ-khoa-hoc-sang-Dong-duong

Ngày 28 Novembre nay, Tân-Sphinx-sé-lòi-bến-Saigon, có-chè-M. Delacour và Jabouille sang-Dong-duong; hai-ông-này-sang-ta-juc-là-di-chuyen-phai-ho-thu-tri-ké-khoa-hoc-và-dòng-vật-học.

Chò-Cu-ly-Bắc-Kỳ-vào-Nam

Chiếc-tàu-Bắc-Kỳ-là-cái-kho-công-bàn-và-lawn-cho-các-nhà-tu-ban, trong-mươi-năm-nay-dòn-số-sa-sút-nhiều-lâm-phai-thi-lai-tu-tu-lai, phân-thi-không-thì-sinh-nhà-malan-di-phai-khac, thường-tay-lai.

CAI-LƯƠNG HƯƠNG-TỤC

COMPATRIOTES VISITEZ LA PHARMACIE PHAM-DOAN-DIEM A TOURANE

dang dò dang trong hai nước Trung hoa và Nhật-bản, vì nếu ở Trung hoa mà chưa có được Chánh phủ có trách nhiệm có thể tin được thì điều này là giấy lòn dò thời.

(Ngày 7 Nov.)

Phát minh về máy bay. — Hai ông giáo thụ trường Đại học Đông kinh là Sabara và Wapa đã phát minh được thứ máy đặt vào máy bay thì máy bay có thể chỉ dùng tốc độ rất ít mà bay lên và xuống đất được.

CHÂ-VÂ

(Ngày 6 Nov.)

Một cuộc đam mưu của bọn lao động. — Một đợt ra được một cuộc ám-mưu trong Lai Koc nell ở Sumatra do các thợ thuyền làm công tại hội buôn « Societe Commerciale d'Amsterdam » tổ chức. Cuộc ám mưu này là cốt gác ra những sự rối loạn đâm hòn thứ bảy 5 tháng ngày chủ nhật 6 November. — Hôm 3 November, trong hai lúcnghang, có 40 quả bom giàn trong các thùng đàm hòn tự nhiên nổ tung. Hôm 4 November, lại xảy ra việc bom nổ như thế, nhưng không ai bị thương và không tòn bài gi.

(Arip)

AU-MỸ

PHÁP

(Ngày 5 Nov.)

Tại Ha-nghi-vien. — Tại Ha-nghi-vien tiêu-ban xét việc đầu hòa dâng nhiều nhân-vật có chân trong các Phòng nghiệp-doan (Chambres syndicales) đầu hòa phản-dối cái uy-az định lập độc-quyền nháp-tang. Tiêu-ban sẽ nghe các đại biểu cho các nhà xuất-sản Mỹ nữa.

(Ngày 5 Nov.)

Tại trường Đại-học. — Tại trường Đại-học mới làm khai-giáng các ban đại-học, tổng-trưởng-bộ học-chinh là Herriot chủ-tịch, có người trong Ngoại-giao doan đến dự. Bảy nhà bác-học ngoại-quốc được tặng chức « Danh-dự bac-si », ông Fibiger, ông Jespersen giao-thu σ Copenhagen (Dan-mạch); ông Henri Jean, giao-thu σ Liege (Bi-lý-thi); ông Frédéric Kengon, quản-ly Bac-hoc-vien Anh-cat-lợi; ông Naber, giao-thu σ Utrecht (Ha Lan); ông James Brown Cott, giao-thu σ trường Đại-học Harvard (Ho-kì); ông Townsend, chuyên-món vở-tuyển-diện σ Oxford (Anh).

ĐỨC

(Ngày 5 Nov.)

Tiết-lô bi-mut. — Ông chủ-nhiêm báo hoa-hình « Menschheit » vi tiết-lô cách bi-mut bi-bi của Đức nên đã bị bắt.

ANH

(Ngày 4 Nov.)

Đảng lao-dong. — Đảng lao-dong Anh sẽ cử một ủy-hội chia người để thảo một bản chương-trình hành động để phòng khi đảng lao-dong có tên chấp-chinh.

LIÊN-THÀNH

DÔNG-PHÁP-SẢN-VẬT
Công-phiên hữu hạn Công-ty.
Tư-bản 133.500.000

Tổng-Cục-tài Saigon
Pháp-Cục Phu-nhật

Phòng-phân-chia
hỗn-nghiêm
Kinh-kinh-hoàn (Pháp-chia)
Thành-Bắc (Pháp-chia)

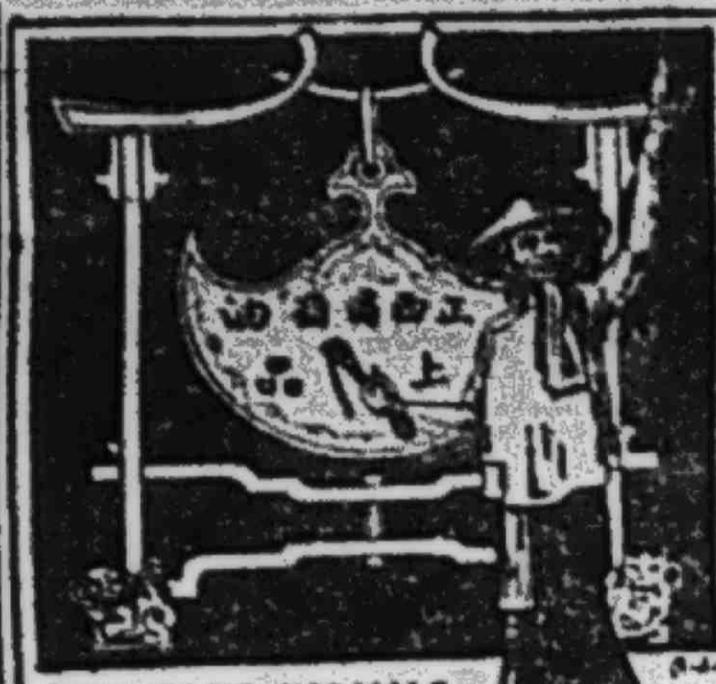
Kinh-kinh-hoàn (Pháp-chia)
Bắc-Thị (Pháp-chia)

Phòng-phân-chia
hỗn-nghiêm
Thành-Bắc (Pháp-chia)

Công-phiên
Thành-Bắc (Pháp-chia)

Phòng-phân-chia
hỗn-nghiêm
Thành-Bắc (Pháp-chia)

Phòng-phân-chia
hỗn-nghiêm
Thành-Bắc (Pháp-chia)

PHARMACIE NORMALE
L SARREAU
119-122, Rue Catinat - SAIGON
Produits chimiques, Droguerie, Lunetterie
Photographie-Fournitures pour Plantations
Médecines contre malades de la
"Médication hypertonique du Dr RÉDY"
Service spécial d'expéditions dans l'intérieur

HỘT VẬT KỶ NIỆM LÂU NĂM
À NHÀ THẨM MỸ HỘI CHÈ

Các ngài có những bức ảnh
đã chụp rồi hoặc ảnh cũ đã
lâu, muốn giữ bức ảnh ấy làm
kỷ niệm lâu năm, xin cứ gửi
thẳng cho hiệu hương-ký
Photo Hanoi mà đãi làm ảnh
trắng men, nghề này mới có ở
xứ ta là một.

Nghề mới, giá rẻ, làm chiệu
hang. Cò gửi tặng quyền mâu
hang (catalogue) máy ảnh và
các đồ dùng về việc làm ảnh,
các thứ đèn manchons và
pháo bengale (flamme bengale)
dù cả các mũi.

Hương Ký Photo HÀ-NỘI

MỘNG LƯƠNG ĐƯỜNG

Pharmacie et médecin
N° 80 Rue Daingai-Socstrang.

Bản đường bao dù các món thuốc,
sóng-chín, và cao, đơn, huren, tàn
của các nhà tru-danh trong cũi Đông
duong này. Trong tiệm hàn sán có
thầy danh y coi mạch hốt thuốc, rất
tiện cho các ngài trong lúc cần dùng.
Bản đường có chế huren thuốc
thiên-thời, trị bệnh thò-tò, cho khớp
mỏi nói đúng dầu lành da, thuốc ấy
chỉ cho không, không bao chắc gì,
nếu ai có bệnh cần kip, bất luận
quen lạ, xà-gần, hói đều thì bồn
dường xin sẵn lòng gửi biểu ngay.

CÁC QUÝ KHÁCH TỚI
ĐÔNG-HÓI

Cứ tới nhà Nhattan-khách-sạn
mới mở gần Hôtel tây thi có phòng
ăn, phòng chờ, phòng ngủ và
buồng tắm, rất vệ sinh và cần
thân.

ĐÔNG-XUÂN-HƯƠNG
(Hiệu bán thuốc lão)

Gia-Hà - THUỐC NGON
Xin mời quý khách chiêm cố!!!
Ngài nào ỏ xa, bán hiện xin gửi
thuốc theo lối linh-hoa giao ngan.

Nguyễn ngọc Tuyết
181 - 183 Rue Auvergne, Vinh
(Annam)

BỆNH QUỐC DA CỔ THUỐC TIỀN

Hết sốt phổi bệnh lão hay đau g-mát
không khỏi và rất bất-eo, hổ-ving đến
thuốc của hàn-hiệu-benh-nóng-thé-kéo-chong
phai-không-đi-đi-không-đi-không-đi-không-đi
sinh-due và thâm-thả người vẫn khỏe mạnh
như thường. Không có một mồi g-tá, hai
món thức này biến đổi với danh tiếng zwu
nay, và số đông qua rồi cũng khôn và chiến
rồi là thèm ăn như vậy-bất-kết-không-đi-không-đi
đam-món-thuốc. Thuốc lão 1 \$ 50 một hổp,
đến-ông-mai 2 \$ 50 một hổp. Sản-hiệu-giá-hàng
hết-giá-ngân rất-chênh-phiền-thêm
mỗi-ru-ru-thay.

HOÀN-VĂN-TIỀN
67 phố Ninh-số Bắc-Ninh

NGUYEN-VAN-THONH
DIT TAN-THANH
Faitoo - Annam

Entreprise des travaux en Annam
TRANSPORT D'AUTOMOBILE
LIBRAIRIE COMMERCIENNE EPICERIE CHAPELLERIE

Bảo-hanh-của-nhà và kiêu-luong
đạo-lò.

Buôn-bán-tập-hoa và cho-thue
xe-dien.

蝦 對 喜 孝
CỬA HÀNG THÊU DÁM DỒI
TRƯỜNG TO NHẤT Ở HUẾ
華 成 虾 喜 孝 水 中
VINH-THONH
ANNAM - Rue Gia-Long - HUẾ

Kiêu-dẹp, chửi-tối, làn-cần-thân
và dùng-uộn.

Bán-tập-hoa: Guốc-kinh, Pháo-Viet
Nam v.v... Bán-hàng giá-hơn-mọi-nơi.

TÂN-LỢI
TAILLEUR

120, Rue d'Espagne SAIGON

May dò-tay-phuc, theo kiêu-kim-thời, dà-khéo-lại-mẫu,
laine nỉ dù-thứ.

CÁO-DẠCH

Kinh-trinh các quý Khách Bản-biệu tôi bán-thuốc-lão-xa-gần
trong-ha-xí: Trung-Nam, Bắc-Ký-ta, đã được-nhiều-các-quý
Khách ngợi-khen.

Bản-biệu tôi có-nhiều-hàng-thuốc-lão-mộc-xuân-chưa-hồ và
sâm-xuân-hồ-rồi-tại-bản-buôn và-bán-lẻ-giá-tinh-rất-ha.

Nếu-các-ngài-có-lòng-chiếu-có-muốn-lấy-mẫu-thuốc-và-hỏi-giá
tiền-xin-cứ-vết-thứ-dền-hầu-hiệu. Bản-biệu sẽ-trả-lời-ngay.

Ngài-nào-muốn-mua-gửi-tiền-trước, hay-là-gửi-cách « Linh
hóa-giao-ngân » (Contre-Remboursement) cũng-được.

Chủ-nhân-kinh-cáo
NGUYỄN-TRUNG-KHẮC dit THÁI-LAI
103, Rue du Cuivre 103
à NAM-DỊNH

CÚNG KHÔNG LẠ CHI

Xin-nay-các-ngài-dầu-dầu-cũng-biết-hiệu-chung-tài-chỉ-bán-hàng-to-lua,
vải-vóc, gau-nhiều, hàng-Tây, hàng-Tàu, hàng-Viet-Nam, hàng-tập-hoa, mà-nay-lại
thay-bán-dầu-thì-là-làm-là, nhưng-cũng-không-là-chi.

Nguyễn-chung-tài-nay-có-làm-dai-ly-hàng-lieu « A Té à hóa-du Công-Ty » (Co
Franco-Asiatique des Petroles) là-hàng-dầu-rất-có-tiếng (cà-hoán-cầu).

Bán-dầu-các-thứ-dầu-hoa-như-là:

Dầu-bầu-hiệu « Con-Sò »-dung-rất-tang-trong.

« Ca-Gay »-sáng-thí-khắc-mắt.

« Cai-Mao »-thấp-hết-sát-dưa-nón.

« Hoa-thi »-hàn-thi-chi-rè.

LAI CÒN CỎ: Dầu Essence Shell-tot-là-bắc-dùng-thấp-dền-man-chon-chay
xe-dien, dầu-huile M.C.G. và-các-thứ-mùi-dè-chạy-các-máy, máy-in, máy-cut, máy
diện-ván-ván; dầu-trừ-mỗi, dầu-trừ-rét, dầu-de-bò, son, đèn-nến, đèn-Tăng-Mao
Bougie « Couronne » là-dèn-cù, bache-lap (parafine) dông-dè-déc, đèn-nến: đèn
Man-chon-hiệu-Tito Landi. — Lai-biết-sử-các-thứ-dền-dát-và-dền-man-chon-rất-là
thu-lanh-le.

Giá-cá-thực-thà, tiếp-rước-từ-lé, bán-và-hàn-lẻ-dù-cách, si-là-qui-khách-biết
thuong-nuoi-hàng-hảo-Viet-Nam ta-mới-buôn-dầu-lèn-dường-thuong-nui, xin
chiếu-có-dền-hieu-chung-tài-là-hi.

AN-NHUN Rue Paul Ber. Hué (Bản-hàng-lua)

Quai-Dong-Ba Hué Bán-dầu-dén

Telephone N° 59

Gửi-thơ, mandat, colis-dền AN-NHUN Rue Paul Ber thi dè tên M. Nguyễn-nhon-Cung

Gửi-thơ, mandat, colis-dền AN-NHUN Quai-Dong-Ba thi dè tên M. Bùi-Bắc

Cần-Cáp, Nguyen-nhon-Tu

PHARMACIE PHAN-VAN-GIAO

THANH-HUẾ BẢN-CƯỜ

Là Hiệu-Bảo-ché thuoc-tay-của Ông-Phan-van-Giao, nguyên-bảo-ché-ngach-y-le, độc-lực-lò-chuc-lèn.

Có-dù-các-thứ-thuoc-rất-tốt-và-thật-tươi-của-các-nha-dai-dung-phong-tru-danh-ben-Phap-ché-ra-chuyen-tu-nao-cũng-có-thuoc-moi-gởi-den.

Bán-giá-rất-phai-chănh-vi-nhưng-phu-phi-vô-ich, đều-giảm-bỏ-cả, mà-chủ-nhân-bao-giờ-cũng-sẵn-lòng-mách-bảo-các-bệnh-nhân-trong-lúc-cần-cấp-mà-chun-moi-kip-hay-mới-không-dược-quan-thay-thuoc.

Dòng-bao-ta-nên-chieu-có, trước-là-dược-thuoc-tot, sau-vừa-dược-vui-lòng-giúp-một-nuôi-Viet-Nam.

XIN-HAY-GIUP-NGƯỜI-NAM VIỆT

Người-Nam-xin-hay-giúp-người-nuôi-Nam.

Hiệu-cúng-tài-có-bán-dầu-dầu-tập-hoa-và-hà-g-tor, lúa, nhứt-là-dò-đàm-mặc-theo-kim-thời-như: Faux-cots, Régates, Chemises, Pyjamas, Giầy, v.v., nón-ván-ván, dù-hàng.

Lâm-Dai-lý-nhiều-hàng-lớn-ở-Saigon và-ở-Hanoi-bán-xe-máy-và-dò-phu-tùng-nhiều-kieu-dep-dè-và-chất-giá-phai-chảng.

Lâm-Dai-lý-cho-hàng-Etablissements Indophono-ở-Hanoi (Agence Sud-Annam) bán-máy-hát-và-dia-hát-cái-pour-le-luong-hiệu Stictor và Odéon (con-chó-nghe-tiếng-hát-trong-máy-mà-biêt-tiếng-của-chú-nó-là-một-thứ-dia-hát-rất-hay-có-tiếng-nhà-Dòng-bao-ta-đúng-bấy-lâu-nay). Lại-có-trữ-bản-séc-gó-cá-thà-Tập-Mộc-và-Danh-Mộc-ở-xa, ai-có-cá-dung-dều-gi-xin-cứ-viết-thờ-thuong-nghi, chúng-tài-sẵn-lòng-hồi-âm-lệp-tức.

Nay-kinh
Bazar « LA CONFIANCE » dit TIN-THÀNH
(Annam) Nha-trang
DÀNG-LONG-CHÂU, Directeur

Kinh-cáo-quốc-dân

Một-tần-thảm-kịch-mới-sẩy-ra.

Thứa-các-ngài-có-bán-dầu-dầu-tập-hoa-và-hà-g-tor, lúa, nhứt-là-dò-đàm-mặc-theo-kim-thời-như: Faux-cots, Régates, Chemises, Pyjamas, Giầy, v.v., nón-ván-ván, dù-hàng.

Tourane-hiệu-Thai-khanh-Nguyen-thi-liu-phu-bi-ho-

Hoai-Vi. — Nha-trang-Móng-lương-thu-quán-Vuong-gia-Bát. — Tai-Nemky (Cochin-china) hiệu-Dinh-thanh-Song. — Tai-Bắc-ký (Tonkin) Hái-phong-Huong-hai-thu-

điểm, 92 Boulevard Bonnal. — Nam-Dinh-leh-tinh-diduong-190-phô-khách-Hái-dương

hiệu-Xuân-khê-6-phô-Dòng-nón. — Nam-huân-lei-chau-phô-Chau-cuu. — Tuy-

quang-hiệu-thu-may-Luong-viet-Tu-phô-Xuan-Hoa — Hanoi-Kim-dac-giang-khô

phô-Hàng-Bô. — Phô-hiệu-Phu-Lang-Hung-phô-Dé-nhị.

Các-biểu-dai-ly. — Tai-Trung-ký (Annam) v.v. tỉnh-Vinh-nhà-M. Lê-dinh-Mai, ngô-

Yen-mieu-sau-dền-Hội-quản, Tourane-hiệu-Thai-khanh-Nguyen-thi-liu-phu-bi-ho-

Hoai-Vi. — Nha-trang-Móng-lương-thu-quán-Vuong-gia-Bát. — Tai-Nemky (Cochin-china) hiệu-Dinh-thanh-Song. — Tai-Bắc-ký (Tonkin) Hái-phong-Huong-hai-thu-

điểm, 92 Boulevard Bonnal. — Nam-Dinh-leh-tinh-diduong-190-phô-khách-Hái-dương